אוצר מדרשים — 'מעין החכמה נוסחא א

ספר מעין חכמה

[מספר ארזי לבנון דף מ"ו ע"ב]

בשעה שעלה משה למרום בא ענן ורבץ כנגדו ולא היה יודע משה רבינו אם לרכוב עליו אם לאחוז בו, מיד פתח הענן פיו ונכנס משה בתוכו, והיה מהלך ברקיע כאדם שמהלך בארץ, שכן כתוב בתורה ויבא משה בתוך הענן. פגע בו קמוא"ל השוער המלאך הממונה על י"ב אלפים מלאכי חבלה שהן עומדין על שערי הרקיע, גער בו במשה וא"ל מה לך בן עמרם לבא במקום מלאכי אש? א"ל משה אני לא בעצמי באתי אלא ברשותו של הקב"ה לקבל התורה ולהורידה לישראל, כיון שלא הניחו לילך הכהו משה פצע אחד ואבדו מן העולם, והיה משה מהלך ברקיע עד שפגע הדרניאל המלאך, אמרו עליו על הדרניאל המלאך שהוא גבוה מחבירו ששים רבוא פרסאות וכל דבור ודבור שיוצא מפיו י"ב אלפים ברקים של אש יוצאים מפיו (בדבור אחד), וכיון שראה משה גער בו וא"ל מה לך בן עמרם במקום קדושים עליונים? כיון ששמע משה את קולו נבהל משה מפניו וזלגו עיניו דמעות ובקש ליפול מן הענן, מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה ואמר להדרניאל מיום שבראתי אתכם בעלי מריבה אתם, בתחלה כשבקשתי לבראת אדם הראשון עשיתם קטיגוריא לפני ואמרתם לי מה אנוש כי תזכרנו וגו' ויחר אפי בכם ושרפתי מכם כתות כתות באצבעי הקטנה, ועכשיו מריבים אתם עם נאמן ביתי שהעליתי אותו הנה לקבל תורה להורידה לבני בחירי, שאלמלא תורה שישראל מקבלין אין לכם דירה ברקיע, כיון ששמע הדרניאל מיד זירז עצמו לפני הקב"ה ואמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך שלא ידעתי שבא ברשותך, הנה עכשיו אהיה לו שלוחו ואלך לפניו כתלמיד לפני רבו. מיד רץ וכפף הדרניאל את עצמו והלך לפני משה כתלמיד לפני רבו עד שהגיע אצל אשו של סנדלפון, א"ל הדרניאל למשה לך שוב שאיני יכול לעכב עצמי מפני אשו של סנדלפון שלא ישרפני, כיון שראה משה את סנדלפון מיד נבהל ונחפז ליפול מן הענן וזלגו עיניו דמעות ובקש רחמים לפני הקב"ה וענהו, ומרוב חיבתן של ישראל ירד הקב"ה בעצמו מכסא כבודו ועמד לפני משה עד שעבר מאשו של סנדלפון, ועל אותה שעה כתוב בתורה ויעבור ה' על פניו. אמרו על סנדלפון שהוא גבוה מחבירו מהלך ת"ק שנה ועליו כתוב והנה אופן אחד בארץ אצל החיות זה סנדלפון שעומד אחר המרכבה וקושר כתרים לקונו. וכי תעלה על דעתך שמלאכי השרת יודעין היכן הקב"ה שרוי והלא כתיב ברוך כבוד ה' ממקומו, במקומו לא נאמר אלא ממקומו מלמד שאין מכירין מקומו של הקב"ה, אלא משביע סנדלפון את הכתר שמכתירין מקומו של הקב"ה בקדושות ועולה הכתר מעצמו ויושב בראש אדוניו, מיד כל חיילי מרום חלים וזעים וחיות הקדש דוממות ושרפי הקדש נוהמים כאריה ועונים השרפים ואומרים קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו, וזה פירושו קדוש בעליונים קדוש בתחתונים קדוש בכל עולמים הוי"ה הנקדש בסוד צבאות ישראל, ובשעה שמגיע הכתר לכסא הכבוד מיד גלגלי המרכבה מתגלגלים ומתרעשין אדני שרפרף וכל רקיעים כולם אוחזם חלחלה ובשעה שהכתר עובר על כסא הכבוד לישב במקומו כל חיילי מרום פוצחים פיהם ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו. בא וראה שבחו של הקב"ה שבשעה שמגיע הכתר בראשו מחזיק ה' ראשו לקבל הכתר מעבדיו, וכל חיות ושרפים וגלגלי המרכבה וכסא הכבוד וחיילי מעלה וחשמלים וכרובים מתגדלים ומתחברים ומתגאים ונותנין הוד והדר וממליכים אותו כולם ואומרים בפה אחד הוי"ה מלך הוי"ה מלך הוי"ה ימלוך לעולם ועד. וזהו פי' ה' מלך קודם שנברא העולם ה' מלך משנברא העולם ה' ימלוך לעולם ועד לעולם הבא. ואף הקב"ה ישתבח שמו

מסכים עמהם ואומר ימלוך ה' לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה. וכיון שעבר משה מסנדלפון פגע בו רגיון נהר של אש וגחלים שלו שורפין את מלאכי השרת ובו טובלין כלם ומתחדשים לבקרים, שנאמר חדשים לבקרים רבה אמונתך, וכך מפורש על יד דניאל (ז' י') נהר דינור נגד ונפיק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשנה ורבוא רבבן קדמוהי יקומון דינא יתיב וספרין פתיחו, וזה פירושו נהר של אש ששמו רגיון מושך גחלים בוערות ויוצא לפני הקב"ה מתחת כסא הכבוד, והוא עשוי מזיעת ארבע חיות שתחת כסא הכבוד ומזיעות אש מאימתו של הקב"ה, ומאותה זיעת אש נעשה אותו הנהר. והקב"ה יושב על כסא דין ודן אפילו למלאכי השרת שנאמר הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה, וכתיב הן בקדושיו לא יאמין ושמים לא זכו בעיניו, וכשמלאכי השרת באין לדין מתחדשין וטובלין באותו נהר של אש, ומה אם מלאכי השרת טובלין באותו נהר של אש, בני אדם לא כל שכן. מיד הקב"ה העבירו משם, ופגע בו גליצור המכונה רזיאל, ועליו הוא אומר מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. ולמה נקרא שמו גליצור שמגלה טעמי צור, ולמה נקרא שמו רזיאל ששומע מאחורי הפרגוד מה שנגזר להיות ומכריז בעולם, ועומד אליהו זכור לטוב על הר חורב ושומע קול הכרזה מפיו והולך ומשמיע הקול בעולם, וכן כתיב כי עוף השמים יוליך את הקול זה רזיאל ובעל כנפים יגיד דבר זה אליהו. אמרו עליו על גליצור שהוא עומד לפני הכסא וכנפיו פרושות לקבל הבל פיהם של חיות ואלמלא כן היו נשרפין כל מלאכי השרת מהבל פיהם של חיות. ועוד מדה אחרת של גליצור שנוטל כמין מחבת ברזל והיא של אש ומקבל עליה גחלי אש מנהר רגיון ומעמידה כנגד מלכים ושרים ונגידי עולם כדי שיצליח זיום ותפול אימתם בעולם, כיון שראהו משה נזדעזע, מיד נטל הקב"ה והעבירו משם, ופגע בו גדוד של מלאכי אימה שהם סובבים לכסא הכבוד שהם גבורים ועצומים מכל המלאכים ובקשו לשרפו בהבל פיהם, מיד פירש הקב"ה עליו זיו כבודו ואמר למשה השב להם תשובה, אמר להם משה רבינו: כתיב בתורה אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, שמא נשתעבדתם במצרים ויצאתם בני חורין שאתם צריכין לתורה? כתיב לא יהיה לך אלהים אחרים, שמא ע"ז יש בתוככם שאתם צריכין לתורה? כתיב לא תשא, שמא משא ומתן יש ביניכם שאתם צריכין לתורה לענין שבועה, כתיב זכור את יום השבת לקדשו, שמא פעולה יש ביניכם שאתם צריכין לתורה? כתיב כבד את אביך ואת אמך, שמא אב ואם יש לכם שאתם צריכין לתורה? כתיב לא תרצח, שמא שפיכות דמים יש ביניכם שאתם צריכין לתורה? כתיב לא תנאף, שמא נשים יש ביניכם שאתם צריכין לתורה? כתיב לא תגנוב שמא ממונות יש ברקיע שאתם צריכין לתורה? כתיב לא תענה, שמא עדות שקר יש ביניכם שאתם צריכין לתורה? כתיב לא תחמוד, שמא בתים ושדות וכרמים יש ביניכם שאתם צריכין לתורה? מיד חזרו כל מלאכי השרת והודו לדבריו של הקב"ה ואמרו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים. ולמדו הקב"ה כל התורה כולה בארבעים יום, וכשבא לירד וראה אימתן של מלאכים וגדודי מלאכי אימה מלאכי זיע ומלאכי חלחלה ומלאכי רתת, מיד אחזתו חלחלה ושכחה בשעה אחת, מיד קרא הקב"ה ליפיפיה שר התורה ומסר לו את התורה ערוכה בכל ושמורה, וכל מלאכי השרת נעשו אוהביו, וכל אחד ואחד מסר לו דבר רפואה וסוד שמות שהן יוצאין מכל פרשה ופרשה וכל שמושיהן, שכן הוא אומר עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם, ואף מלאך המות מסר לו דבר שכן כתיב ויתן את הקטרת ויכפר על העם, וזהו השמוש הנכבד שמסרו לו המלאכים ע"י יפיפיה שר התורה וע"י מטטרון שר הפנים ומסרה משה לאלעזר ואלעזר לפנחס בנו שהוא אליהו כהנא רבא ויקירא זכור לטוב, אמן.

נשלם ספר מעין חכמה